

การจัดการความรู้ ด้านการผลิตบัณฑิต

“การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน/ใช้วิจัยเป็นฐาน
(Problem Based Learning /Research Based Learning)

ภายใต้กิจกรรมการพัฒนาศูนย์กลางการคณะวิทยาการจัดการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

คำนำ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการจัดการความรู้ โดยเน้นที่การให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากความรู้และการบริหารความรู้ที่ได้จากจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลและกลุ่มที่เชื่อมโยงรวมทั้งเครือข่ายระหว่างคณะ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์กร จึงได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการทำงานวิจัย และส่งเสริมให้คณาจารย์สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการความรู้ จึงได้ถอดบทเรียนจากผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์การนำไปปฏิบัติจริงจากกระบวนการดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของคณาจารย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในคณะ

คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการความรู้
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
พฤษภาคม 2559

กิจกรรม การจัดการความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้(KM)
ประเด็นความรู้ ด้านการผลิตบัณฑิต

กิจกรรม ที่ 1 “การสร้างสื่อการสอนอย่างง่ายด้วย Flip Album และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน e – learning ผ่านเว็บ” วันพุธที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น.
ณ ศูนย์พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITDS)

กิจกรรม ที่ 2 “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพด้วยนวัตกรรม
การจัดการการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 (Project Based Learning และ Problem Based Learning)” วันพุธที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมกรุงเทพมหานคร
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

กิจกรรม ที่ 3 “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้จากการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ”
วันพุธที่ 22 กรกฎาคม 2558 ณ ห้องประชุมเฉลิมพระบารมี ชั้น 8 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนคร

กิจกรรม ที่ 4 “การวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน”
วันพุธที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2559 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมเฉลิมพระบารมี ชั้น 8
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สรุปผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Knowledge Management : KM)

หลักสูตร“การสร้างสื่อการสอนอย่างง่ายด้วย Flip Album และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน e – learning ผ่านเว็บ”

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วันพุธที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น.

ณ ศูนย์พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITDS)

เนื่องด้วยคณะวิทยาการจัดการ ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM) หลักสูตร“การสร้างสื่อการสอนอย่างง่ายด้วย Flip Album และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน e – learning ผ่านเว็บ” ในวันพุธที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ศูนย์พัฒนาและบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITDS) เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยการจัดการความรู้ในประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนในคณะวิทยาการจัดการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ได้ร่วมแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะ ในเรื่องการสร้างสื่อการสอนอย่างง่ายด้วย Flip Album และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน e – learning ผ่านเว็บ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน กระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในด้านวิชาการที่สามารถดึงความสนใจให้มีการค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

สื่อนำเสนอในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบใหม่ที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจด้วยเทคโนโลยีมัลติมีเดีย (Multimedia) ในการนำเสนอข้อความหรือเนื้อหาปริมาณมากๆ ในลักษณะของสิ่งพิมพ์หรือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ก็มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากสิ่งพิมพ์หรือหนังสือที่เป็นไฟล์เนื้อหาเพียงอย่างเดียว ไปเป็นเทคนิคการนำเสนอที่มีลักษณะการเปิดหน้าหนังสือแบบเสมือนเนื้อหาที่นำเสนอเป็นได้ทั้งข้อความภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหววีดิทัศน์ และเสียงอันเป็นการใช้ความสามารถของเทคโนโลยีมัลติมีเดียมาผสมผสานกับ e-Book ได้อย่างลงตัวเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมสูงอย่างมากในปัจจุบันภายใต้ชื่อเรียกว่า Multimedia e-Book

โปรแกรมในการสร้างและพัฒนา Multimedia e-Book ที่มีความโดดเด่นคือ Flip Album Vista Pro โดยความสามารถของโปรแกรมที่ทำให้การนำเสนอสื่อออกมาในรูปแบบ 3D Page-Flipping interface ซึ่งความพิเศษของโปรแกรมนี้นี้สามารถสร้างสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบของหนังสือที่มีภาพสวยงาม สามารถใส่เสียงบรรยายให้กับหนังสือเพื่อความเพลิดเพลินของผู้ใช้งานได้ ซึ่งโปรแกรม Flip Album Vista Pro มีจุดเด่นดังนี้

1. สามารถติดตั้งโปรแกรมได้ง่ายทั้งในรูปแบบการติดตั้งแบบอัตโนมัติและการดำเนินการตามขั้นตอนที่โปรแกรมกำหนด
2. มีแถบคำสั่ง (Title Bar) แถบเครื่องมือ (Menu Bar) และแถบเครื่องมือ (Toolbar) ที่มีชุดคำสั่งย่อยสำหรับการสร้างสรรค์ชิ้นงานในหลากหลายรูปแบบตั้งแต่ผู้ใช้งานระดับเบื้องต้นจนถึงระดับผู้เชี่ยวชาญ
3. สามารถสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสม (Multimedia e-Book) ที่มีทั้งข้อความภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวเสียงประกอบวีดิทัศน์และการเชื่อมโยงหลายมิติ
4. สามารถนำเสนอหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อประสมในรูปแบบ 3D Page-Flipping interface

5. ชิ้นงานที่ได้สามารถนำเสนอทั้งในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Flip Viewer และรูปแบบออฟไลน์ โดยการสร้างแผ่น CD นำเสนออัตโนมัติ (Auto Run)

ประมวลภาพกิจกรรม

“การสร้างสื่อการสอนอย่างง่ายด้วย Flip Album
และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน e - learning ผ่านเว็บ”

สรุปผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Knowledge Management : KM)

หลักสูตร“การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพด้วยนวัตกรรม

การจัดการการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

(Project Based Learning และ Problem Based Learning)”

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เนื่องด้วยคณะวิทยาการจัดการ ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM) หลักสูตร“การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพ ด้วยนวัตกรรมการจัดการการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21(Project Based Learning และProblem Based Learning)” ในวันพุธที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมกรุงสยาม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการความรู้ในประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนในคณะวิทยาการจัดการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะเพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ คณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ได้ร่วมแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะในเรื่องการเรียนแบบการใช้โครงงานเป็นฐานการเรียนรู้ (Project-Based Learning) และการใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ (Problem-Based Learning) โดยทั้งสองวิธีใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบค้นหา สืบเสาะด้วยตนเองผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เช่นเดียวกัน แต่มีข้อแตกต่างกันเล็กน้อย นั่นคือ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะเน้นที่กระบวนการแก้ไขปัญหา โดยใช้บทบาทของปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเรียนรู้ความรู้ใหม่ การเรียนที่ใช้ปัญหาเป็นหลักนี้ให้ความสำคัญกับเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาทักษะเฉพาะเจาะจง (domain-specific skills) 2) การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา (problem-solving skills) และ 3) การได้มาซึ่งความรู้เฉพาะเจาะจง (domain-specific knowledge) ซึ่งผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการนี้จะมีแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหาสูง เชื่อมโยงความรู้กับโลกความเป็นจริง ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกวิธีการค้นหาคำตอบ กำหนดแหล่งข้อมูลจากนั้นจะลงมือปฏิบัติและค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนจะสามารถบูรณาการความรู้และทักษะในการแก้ปัญหา สรุปข้อค้นพบ และสร้างความรู้ใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ส่วนการเรียนแบบการใช้โครงงานเป็นฐานการเรียนรู้ นั้น เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ทางปัญญา (Intellectual strategy) เอื้อหนุนผู้เรียนให้เข้าถึงตัวความรู้ (Body of Knowledge) และความชำนาญทางด้านทักษะในสิ่งที่เรียน (Body of Process) เพราะเป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีกระบวนการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

ประมวลภาพกิจกรรม

“การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นอาจารย์มืออาชีพด้วยนวัตกรรมการจัดการการเรียนรู้สำหรับ
ศตวรรษที่ 21 (Project Based Learning และ Problem Based Learning)”

สรุปผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Knowledge Management : KM)
กิจกรรม “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้จากการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ”

วันพุธที่ 22 กรกฎาคม 2558

ณ ห้องประชุมเฉลิมพระบารมี ชั้น 8 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เนื่องด้วยคณะวิทยาการจัดการ ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM) กิจกรรม “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้จากการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ” ในวันพุธที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมเฉลิมพระบารมี ชั้น 8 คณะวิทยาการจัดการ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้จากการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ โดย เชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญภักดิ์ มาให้ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ คณะอาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ได้ร่วมแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะ สามารถสรุปได้ดังนี้

ความหมายของ KM (Knowledge Management)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หรือที่เรียกย่อๆ ว่า KM คือ เครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 3 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการให้มีการค้นพบความรู้ ความชำนาญที่แฝงเร้นในตัวคน หาทางนำออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตกแต่งให้ง่ายต่อการใช้สอยและมีประโยชน์เพิ่มขึ้น มีการต่อยอดให้คงงาม และใช้ได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและกาลเทศะยิ่งขึ้น มีความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมเกิดขึ้นจากการเอาความรู้ที่ไม่เหมือนกันมาเจอกัน

หลักสำคัญของการจัดการความรู้ คือ กระบวนการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคน ในการดำเนินการจัดการความรู้มีบุคคลหรือคนสำคัญในหลากหลายบทบาทหลายรูปแบบ ที่ต่างคนต่างทำหน้าที่ในบทบาทของตนเองให้ดีที่สุดแต่ต้องมีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทำงานที่ดีและเหมาะสมที่สุด เพื่อให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างสวยงามกลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ในที่สุด

บุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการความรู้

ในกระบวนการจัดการความรู้ในแต่ละองค์กร ควรประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1. "คุณเอื้อ" คือผู้ที่ทำให้เกิดผลงาน KM มีหน้าที่คัดเลือกหาทีมงานจากหลายสังกัดมาเป็นแกนนำ สนับสนุนทรัพยากรแก่ทีมงานอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จหลากหลายรูปแบบ

2. "คุณอำนวย" ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดการความรู้ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในเชิงกิจกรรม เชิงระบบ และเชิงวัฒนธรรม

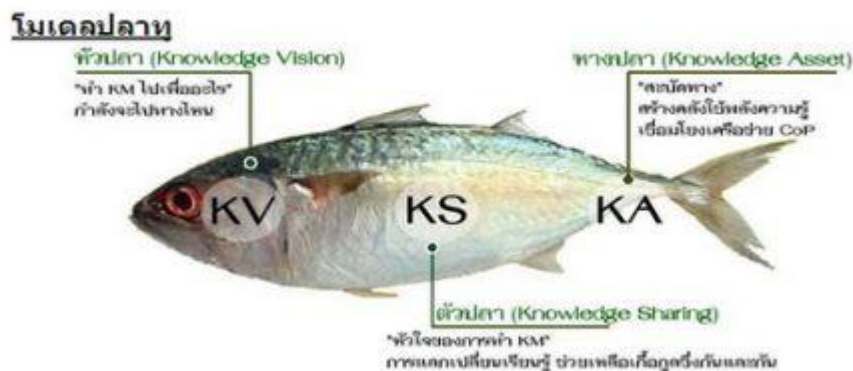
3. "คุณกิจ" ผู้ดำเนินกิจกรรมจัดการความรู้ร้อยละ 90-95 อาจสรุปได้ว่าคุณกิจคือผู้จัดการความรู้ตัวจริง เป็นผู้มีความรู้ (Explicit Knowledge) และเป็นผู้ต้องมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้ หา สร้าง แปลง ความรู้เพื่อการปฏิบัติให้บรรลุถึง "เป้าหมาย/หัวปลา" ที่ตั้งไว้

4. "คุณลิขิต" ทำหน้าที่จัดบันทึก ในกิจกรรมการจัดการความรู้ อาจทำหน้าที่เป็นการเฉพาะกิจ หรือทำหน้าที่เป็นระยะยาว กิ่งถาวรในกิจกรรมจัดการความรู้ของกลุ่ม หรือ หน่วยงาน หรือองค์กร สิ่งที่ "คุณลิขิต" จัดบันทึกได้แก่ เรื่องเล่าจากกิจกรรม ชุมความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บันทึกการประชุมและบันทึกอื่นๆ

5. "คุณวิศาสตร์" คือ นัก IT ที่เข้ามาช่วยเป็นทีมงาน KM คำว่า "วิศาสตร์" มาจากคำว่า "IT wizard" หรือพ่อมดไอที จะเข้ามาช่วยคิดเรื่องการวางระบบ IT ที่เหมาะกับการดำเนินการ KM

6. "คุณประสาน" ในการทำ KM แบบเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามองค์กร "คุณประสาน" จะทำหน้าที่ประสานงานให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกันภายในเครือข่าย ทำให้เกิดการเรียนรู้ฝังลึก เกิดการหมุนเกลียวความรู้ได้อย่างมีพลังมาก เรียกว่า "การหมุนเกลียวความรู้ผ่านเขตแดน"

โมเดลปลา

โมเดลปลาที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ ส่วนเป้าหมาย (หัวปลา) ส่วนกิจกรรม (ตัวปลา) และ ส่วนการจัดบันทึก (หางปลา)

"หัวปลา" (Knowledge Vision- KV) หมายถึง ส่วนเป้าหมาย ได้แก่ ทัศนคติความมุ่งมั่น วิสัยทัศน์ หรือทิศทางของการจัดการความรู้ โดยก่อนที่จะทำจัดการความรู้ ต้องตอบให้ได้ว่า "เราจะทำ KM ไปเพื่ออะไร?" โดย "หัวปลา" นี้จะต้องเป็นของ "คุณกิจ" หรือ ผู้ดำเนินกิจกรรม KM ทั้งหมด โดยมี "คุณเอื้อ" และ "คุณอำนวย" คอยช่วยเหลือ

"ตัวปลา" (Knowledge Sharing-KS) หมายถึง ส่วนกิจกรรม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญ ซึ่ง "คุณอำนวย" จะมีบทบาทมากในการช่วยกระตุ้นให้ "คุณกิจ" มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ โดยเฉพาะความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัว "คุณกิจ" พร้อมอำนวยให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเป็นทีม ให้เกิดการหมุนเวียนความรู้ ยกระดับความรู้ และเกิดนวัตกรรม

"หางปลา" (Knowledge Assets-KA) เป็นส่วนของ "คลังความรู้" หรือ "ชุมความรู้" ที่ได้จากการเก็บสะสม "เกร็ดความรู้" ที่ได้จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ "ตัวปลา" ซึ่งเราอาจเก็บส่วนของ "หางปลา" นี้

ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจดบันทึก เป็นการจดบันทึกความรู้ เทคนิค เคล็ดลับในการทำงานที่ได้มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครอบบันทึกในหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ผังมโนทัศน์ (Mind Map) และรูปแบบอื่นๆ ให้สมาชิกในองค์กรเข้าถึง เอาไปปรับใช้ได้ตลอดเวลา และเก็บคลังความรู้เหล่านี้ในรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology - ICT) ซึ่งเป็นการสกัดความรู้ที่ซ่อนเร้นให้เป็นความรู้ที่เด่นชัด นำไปเผยแพร่และแลกเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ พร้อมยกระดับต่อไป

ประมวลภาพกิจกรรม

“การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้จากการเรียนการสอน การวิจัย และบริการวิชาการ”

สรุปผลการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (Knowledge Management : KM)

กิจกรรม “การวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน”

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เนื่องด้วยคณะวิทยาการจัดการ ได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ (KM) กิจกรรม “การวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน” ในวันพุธที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2559 เวลา 8.30-16.30 น. ณ ห้องประชุมเฉลิมพระบารมี ชั้น 8 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อพัฒนาการวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีการจัดการความรู้ในประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาการวิจัยเชิงบูรณาการและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ด้านการวิจัยคือ ท่าน รศ. ดร. สมคิด พรหมจ้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ คณะอาจารย์คณะวิทยาการจัดการ ได้ร่วมแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะในเรื่องต่างๆ พอสรุปได้ดังนี้

ความรู้พื้นฐานการวิจัยเชิงบูรณาการ

การวิจัยแบบบูรณาการ

การวิจัยแบบบูรณาการ (Integrated research) หมายถึง การวิจัยที่ใช้ความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และวิธีวิทยาการจากสาขาต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อแสวงหาคำตอบการวิจัยเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งให้ได้คำตอบที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ แบบองค์รวม

ความสำคัญและประโยชน์ การวิจัยแบบบูรณาการมีความสำคัญอย่างน้อยสามประการ คือ (1) การวิจัยแบบบูรณาการ เป็นการเชื่อมโยงคำตอบ องค์ความรู้ที่ได้เป็นเนื้อเดียวกัน ตอบคำถามของการวิจัยได้หลายด้าน หรืออาจตอบได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกด้าน (2) การใช้ศาสตร์หรือวิธีวิทยาจากหลายสาขาวิชาในงานวิจัยเดียวกัน ทำให้เกิดการเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน เกิดพลัง และความสมบูรณ์มากกว่าการแยกส่วน หรือใช้ศาสตร์ /วิธีวิทยาจากสาขาวิชาเดียว (3) การวิจัยแบบบูรณาการเป็นความร่วมมือกันจากนักวิชาการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้ความรู้ ทฤษฎี วิธีวิทยา จากสาขาวิชาต่างๆ แบบผสมผสาน ทำให้ได้ผลผลิตที่เป็นองค์รวม และยังได้พลังความร่วมมือทางวิชาการ รวมทั้งความสมานฉันท์อีกด้วย

หลักการ การวิจัยแบบบูรณาการจะมุ่งให้ได้คำตอบที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์แบบองค์รวม (holistic) การวิจัยแบบบูรณาการระหว่างสาขาวิชาที่มีได้เน้นเป้าหมายให้ได้คำตอบถึงระดับที่เป็นองค์รวมเป็นสำคัญ เรียกรวมการวิจัยแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary research) หรืออาจว่าการวิจัยแบบสหวิทยาการนั้น

เป็นการวิจัยแบบบูรณาการแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตามในการวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ นักวิจัยย่อมพยายามที่จะแสวงหาคำตอบของปัญหาการวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ถูกต้อง เทียบตรง และครอบคลุมที่สุด โดยที่คำตอบนั้นจะได้ความ เป็นองค์รวมหรือไม่ก็ตาม

1. บูรณาการแบบพหุวิทยาการ(multidisciplinary) เป็นการรวมตัวกัน ระหว่างวิทยาการสองสาขาวิชาขึ้นไป โดยไม่มีการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบของศาสตร์

2. บูรณาการแบบอนเควียการ (pluridisciplinarity) เป็นการรวมตัวกันระหว่างวิทยาการที่มีจุดมุ่งหมายใกล้เคียงกัน และเป็นวิทยาการระดับเดียวกัน ผลจากการบูรณาการได้เป็นวิชาใหม่ที่มีขอบเขตกว้างกว่าเดิมและก้าวหน้ามากขึ้น

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ(Interdisciplinarity) เป็นการผสมผสานของวิทยาการในอุดมคติของวิทยาการทั้ง 4 แบบ มีการผสมผสานองค์ประกอบของวิทยาการเข้าเป็นระบบเดียวกัน ได้เป็นวิทยาการสาขาใหม่ที่ครอบคลุมมวลวิทยาการเดิมและความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาการเดิมด้วย

ตัวอย่างงานวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัยในชั้นเรียน/การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

- เศรษฐกิจชุมชนหมู่บ้านอีสานใต้
- การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนักวิจัย
- ความพอเพียงกับการอยู่รอดของสังคมชนบทไทย:กรณีหมู่บ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของจังหวัดนนทบุรี
- การพัฒนาการจัดการศึกษาของรร.อบจ.ปทุมธานี
- การพัฒนาชุด e – learning ชุดวิชา ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มสธ.
- การพัฒนาชุด e – learning ชุดวิชา วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มสธ.
- การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสามศร
- การพัฒนาเอกสารการสอน ชุดวิชา การประเมินโครงการ แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มสธ.
- การประเมินโครงการรณรงค์ให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการอ่าน
- การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.)
- ฯลฯ

กระบวนการวิจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของการวิจัยแบบบูรณาการ

ขั้นตอนที่เฉพาะเจาะจงหรือขั้นตอนเพิ่มเติม พิจารณาแทรกเสริมจาก 5 ขั้นตอนหลักของการวิจัยแบบบูรณาการนี้ ได้แก่

1. ขึ้นกำหนดปัญหาของการวิจัย ในการวิจัยแบบบูรณาการต้องพิจารณาว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาที่มีลักษณะบูรณาการของสาขาวิชาตั้งแต่สองสาขาวิชาขึ้นไปหรือไม่ ถ้าใช่มีสาขาวิชาอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง ปัญหาดังกล่าวอาจเรียกว่า ปัญหาหลักของการวิจัย จากปัญหาหลักนักวิจัยจะวิเคราะห์แยกเป็นปัญหารองของการวิจัย ซึ่งแต่ละปัญหารองอาจเป็นแบบบูรณาการปัญหาจากหลายสาขาวิชา หรือเป็นปัญหาของเฉพาะแต่ละสาขาวิชา
2. ขึ้นกำหนดสมมติฐานของการวิจัยสมมติฐานของการวิจัยแบบบูรณาการจะกำหนดให้สอดคล้องกับปัญหาย่อยหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือเป็นสมมติฐานแบบบูรณาการสาขาวิชาหรือเฉพาะสาขาวิชา สมมติฐานอาจมีจำนวนเท่ากันหรือมากกว่าจำนวนวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้
3. ขึ้นกำหนดวิธีการและเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยแบบบูรณาการนักวิจัยต้องพิจารณาวิธีวิทยาของสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และนำมาใช้อย่างเหมาะสม นักวิจัยต้องประชุมปรึกษากันว่าจะผสมผสานระหว่างวิธีวิทยาหรือจะใช้แต่ละวิธีวิทยากับแต่ละปัญหาย่อยของการวิจัย
4. ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยแบบบูรณาการนักวิจัยจะวางแผนที่สอดคล้องกับสมมติฐานและปัญหาย่อยของการวิจัย รวมทั้งข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วย ในขั้นนี้ก็เช่นกันที่นักวิจัยจะต้องนำวิธีวิทยาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับข้อมูลของแต่ละสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องมาใช้้อย่างเหมาะสม
5. ขึ้นสรุปผลการวิจัย ขั้นนี้นักวิจัยจะต้องนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยที่พบไปตรวจสอบกับปัญหาวิจัย โดยตรวจสอบปัญหาย่อย และบูรณาการคำตอบทั้งหมดเพื่อตอบปัญหาหลักของการวิจัย

กระบวนการวิจัย

1. กำหนดปัญหาวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย
5. กำหนดสมมติฐานการวิจัย
6. การออกแบบวิจัย
 - Sampling design
 - Measurement design
 - Analysis design
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การประมวลผลและวิเคราะห์
9. การเขียนรายงานการวิจัย

การตั้งชื่อหัวข้อเรื่องวิจัย

- ตัวแปรที่ศึกษา
- ประชากรที่ศึกษา
- วิธีการศึกษา

ชื่อเรื่องวิจัย

- การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนประโยคภาษาไทยสำหรับชาวต่างประเทศ มรภ.ลำปาง
- การพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา บัญชีเบื้องต้นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาการจัดการ
- การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มรภ. ลำปาง
- การประยุกต์ใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชา IEG435ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ม.สามศร
- การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการตลาด 1 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ม.สามศร

บทนำ

- ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- สมมติฐานการวิจัย
- ขอบเขตของการวิจัย
- นิยามศัพท์เฉพาะ
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- มุ่งตอบคำถามว่า ทำไมจึงต้องทำวิจัย
- เมื่อทำการศึกษาแล้วจะได้อะไร
- อธิบายความสำคัญของการทำวิจัย
- การศึกษาครั้งนี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ช่วยแก้ปัญหา หรือพัฒนางานอย่างไรบ้าง

หลักการเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1. ความตรงประเด็น
2. ความมีเหตุผล
3. ความสัมพันธ์เชื่อมโยง
4. ความกระชับ รัดกุม
5. ความเข้าใจได้ง่าย
6. การลงสรุป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สอดคล้องกับชื่อเรื่องและความเป็นมาของปัญหาการวิจัย
2. เขียนเป็นประโยคบอกเล่า ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
3. ควรกำหนดเป็นข้อ ๆ (มีหลายข้อ)
4. มักจะขึ้นต้นด้วยข้อความ
เพื่อศึกษา/สร้าง.....
เพื่อตรวจสอบ.....
เพื่อเปรียบเทียบ.....

เพื่อวิเคราะห์.....

เพื่อประเมิน.....

การพัฒนาบทเรียน e - learning ชุดวิชา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียน e - learning ชุดวิชา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่
 2. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาศึกษาฯ ...หลังจากเรียนด้วยบทเรียน e – learning ฯ.....
 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียน e - learning ชุดวิชา
- การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การจัดทำโครงการ..... วิชา ชั้น
1. เพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการจัดทำโครงการวิชา ชั้น
 2. เพื่อประเมินผลการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การจัดทำโครงการ..... วิชาชั้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา
(เป็นใคร อยู่ที่ไหน จำนวนเท่าไร)
2. ตัวแปรที่ศึกษา
(มีตัวแปรใดบ้าง)
3. ช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. เป็นข้อความที่คาดคะเนคำตอบของปัญหาการวิจัย
2. ต้องตั้งบนรากฐานของแนวคิดทฤษฎีหรือผลงานวิจัย
3. มีความชัดเจน เฉพาะเจาะจง
4. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร“นศ.ที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชาฯ....มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน”
5. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
6. ต้องทดสอบได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

- คำหรือข้อความที่ต้องการสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกันเป็นคำที่ผู้วิจัยบัญญัติขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิจัย
- เอกสารประกอบการเรียนวิชาฯ
 - กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คาดหวังว่าผลการวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้างต่อหน่วยงาน สังคมและวงวิชาการที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย (การออกแบบวิจัย)

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. มีการระบุลักษณะของประชากรชัดเจน /ขนาด
2. มีการกำหนดขอบข่ายของประชากรที่ศึกษาชัดเจน
3. ขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากร
4. กลุ่มตัวอย่างมีความเป็นตัวแทนของประชากร
5. มีการอธิบายวิธีการเลือกตัวอย่างได้ชัดเจน

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยหลักความน่าจะเป็น

- สุ่มอย่างง่าย (SIMPLE RANDOM SAMPLING)
- สุ่มอย่างมีระบบ (SYSTEMATIC RANDOM SAMPLING)
- สุ่มแบบยกกลุ่ม (CLUSTER RANDOM SAMPLING)
- สุ่มแบบแบ่งชั้น (STRATIFIED RANDOM SAMPLING)
- สุ่มแบบหลายขั้นตอน (MULTI-STAGE RANDOM SAMPLING)

การเลือกตัวอย่างโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น

- เลือกแบบเจาะจง (PURPOSIVE SAMPLING)
- เลือกแบบบังเอิญ
- เลือกแบบโควตา
- เลือกแบบก้อนหิมะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถาม
- แบบสำรวจ
- แบบสัมภาษณ์
- แบบสังเกต
- แบบทดสอบ
- แบบบันทึกรายการ

เครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือวิจัยที่ใช้มีความเหมาะสมกับลักษณะ ประเภทของข้อมูล หรือตัวแปรที่ศึกษา
2. เครื่องมือวิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพหรือไม่ วิธีการตรวจสอบคุณภาพมีความถูกต้องเหมาะสม
3. เครื่องมือวิจัยใช้ง่าย สะดวก และมีความเป็นปรนัย
4. เครื่องมือวิจัยมีค่าชี้แจงในการเก็บรวบรวมข้อมูลชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. ใช้แบบสอบถาม
3. ใช้การสำรวจ
4. ใช้วิธีรวบรวมเอกสาร
5. เข้าร่วมสังเกตการณ์ทดลอง
6. จัดประชุมสัมมนานักพัฒนาและผู้ทรงคุณวุฒิ
7. วิธีอื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

รายงานการวิจัย

1. ส่วนนำ
2. ส่วนเนื้อหา
บทที่ 1 บทนำ
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล&ข้อเสนอแนะ
3. ส่วนท้าย/ส่วนอ้างอิง
 - บรรณานุกรม
 - ภาคผนวก

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- สัญลักษณ์ต่างๆอธิบายไว้อย่างชัดเจน
- นำเสนอผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- วิธีการนำเสนอข้อมูลมีความต่อเนื่องหลากหลายและน่าสนใจ
- การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ตอนที่ 1
- ตอนที่ 2
- ตอนที่ 3

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

- สรุปผลการวิจัย
- อภิปรายผล
- ข้อเสนอแนะ

บทคัดย่อ

- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- วิธีดำเนินการวิจัย
- ผลการศึกษา

ประมวลภาพกิจกรรม

กิจกรรม “การวิจัยเชิงบูรณาการ/การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน”

